

ADAMSON KOOLITUS
HARIDUSKOOLITUSED ÜHEST KOHAST!Täiendkoolitused haridustöötajatele www.adamsonkoolitus.com

Tutvu avatud- ja sisekoolitustega

VAATA SIIT

[\(https://adamsonkoolitus.com/\)](https://adamsonkoolitus.com/)

PABER ON JÕULINE SÕNUMIKANDJA

PETAJATE LEHT

<https://tellimine.ee/ajalehed/opetajate-leht>Avalaht (<https://opleht.ee/>) Värske! (<https://opleht.ee/category/uudised/>) Arhiiv (<http://dea.digar.ee/cgi-bin/dea?a=cl&cl=CLI&sp=opetajateleht>)Õpetajate Leht (<https://opleht.ee/>)Tellimine (<https://opleht.ee/tellimine/>)Töökuulutused (<https://opleht.ee/work/>)Reklaam (<https://opleht.ee/reklaam/>)

Otsi

Viimane erileht! (<https://opleht.ee/category/erilehed/kultuurisundmus>) Top 10 (<https://opleht.ee/top-10/>)TUGIHARIDUS ([HTTPS://OPLEHT.EE/CATEGORY/TUGIHARIDUS/](https://opleht.ee/category/tugiharidus/))

Töövarjuna Saksamaal ehk Kaasavat haridust uurimas (<https://opleht.ee/2022/06/toovarjuna-saksamaal-ehk-kaasavat-haridust-uurimas/>)

3. juuni 2022 Raivo Juurak toimetaja - Kommenteeri artiklit (<https://opleht.ee/2022/06/toovarjuna-saksamaal-ehk-kaasavat-haridust-uurimas/#respond>)<https://opleht.ee/wp-content/uploads>[/2022/06/13-RISTIKU-KOOL-grupipilt-scaled.jpg](https://opleht.ee/wp-content/uploads/2022/06/13-RISTIKU-KOOL-grupipilt-scaled.jpg)

Ristiku kooli õpetajad koos Saksa kolleegidega Tallinnas. Tagumises reas Nadja Rehfüeß-de Rie, Laura Schalay, Kairit Seenmaa, Gabriele Meßner, Romy Roman-Zillober, Marc Michl, Maarja Keskaik, Katrin Luhaäär. Tagapool varjus Michaela Weigert. Esires Mari Tammur, Karem Rasha, Kadri Viires. Foto: Raivo Juurak

Kui Eestis mõistetakse kaasava hariduse all eelkõige hariduslike erivajadustega laste õpetamist tavakoolis, siis Müncheni Neuperlachi koolis tähendab kaasamine lisaks HEV-lastele ka uusimmigrantide laste Saksa ühiskonda sulandamist.

Märtsikuus külastasid Tallinna Ristiku Põhikooli neli juhtkonna liiget Müncheni Neuperlachi kooli, et töövarjuna tutvuda sealse kaasava haridusega. Erasmus+ projekti raames ette võetud õppereis andis osaliste enda sõnul mitmeid uusi ideid. Mai alguses oli rõõm Saksa kolleegid Tallinnas vastu võtta.

Mida on meil sakslastelt õppida?

Mari Tammur: Töövarjudena kooli sisenedes nägime seal väga kirevat pilti – lapsi oli tõesti maailma eri paigust, kokku enam kui 35 rahvusest, kuid õppetöö käib ainult saksa keeles, mis umbes 80 protsendile lastest ei ole emakeel.

Väga palju tehakse tööd, et lapsed saaksid keele ruttu suhu – seintele pannakse parasjagu aktuaalsed sõnad, et need oleksid kogu aeg silme ees,

igas tunnis räägitakse üle tähtsamad päevakorras olevad teemad. Muidugi pole vähem oluline see, et Saksamaal on valdavalt kõik lapsi huvitav meedia saksakeelne. Inglise keel ei pääse segama.

Muidugi on nende laste probleem see, et nad elavad väga suures linnas oma kogukonnas. On peresid, kes ei ole kunagi sattunud näiteks Müncheni vanalinna ega sõitnud metrooga. Raske on neid sulandada Saksa ühiskonda, kui suhtlusringkond piirdub oma naabruskonnaga.

Samas olid lapsed väga altdid võõrastega suhtlema – saime arutada, kust me tuleme, lapsed kutsusid meid endaga mängima ja muinasjuttu lugema. Neile polnud oluline, et meie keelt ei oska, nad olid väga temperamentsed.

Maarja Keskpaik: Meie Saksa kolleegid ütlesid, et neil on teha väga suur töö ja nad ei tea veel täpselt, kuidas lapsi päriselt Euroopasse integreerida. Tegelikult ei tea seda õieti keegi. Oleme külastanud ka teisi Euroopa kaasavaid koole ja mitte kusagil ei ole meile öeldud, et kaasav haridus sujuks neil ideaalselt. Kõik koolid üle Euroopa näevad praegu kaasava haridusega suurt vaeva. Esiteks on see kallis ja teiseks eeldab väga hea ettevalmistusega professionaalseid õpetajaid. See tõik andis meile kindlust, et otsimine ja leiutamine ongi normaalne, ei pea kogu aeg muretsema, kas teeme õigesti.

Paljud asjad on Baierimaal hästi välja töötatud. Näiteks suure klassi keerulisemaid lapsi õpetab seal abiõpetaja, vajadusel aitab ta abivajajaid tunni ajal klassis, suuremate raskuste korral viib paar-kolm last eraldi ruumi ja tegeleb nendega seal. Samuti teeb abiõpetaja selliste laste kohta käivad dokumendid korda jms. Kui klassis on paar-kolm õpilast, kes oskavad saksa keelt ülejäänud klassist palju halvemini, õpetab abiõpetaja ka neid eraldi keeletunnis.

Töövarjudena tundides käies üllatasid meid algul väga kirjud klassiseinad. Sinna olid pandud kõik õpitava teemaga seotud olulised sõnad, pildid, skeemid, tabelid, motivatsioonivahendid jne. Meie oleme elanud teadmisega, et HEV-lastele nii kirjud seinad ei sobi. 1. septembrist alates on aga vaja Ukraina õpilasi õpetada ja siis tuleb kõikidel koolidel osata ennast ka sõnadeta arusaadavaks teha.

Harjumatuna mõjus ka see, et Neuperlachi kooli õpetajad rääkisid tunnis suhteliselt vähe, enamasti võtsid sõna ja tegutsesid õpilased. Ja kui õpetajad rääkisid, siis tegid nad seda oma pildikeeles ja osutamise süsteemis. See oli meile jällegi mõtlemise koht: kuidas valmistada tundi ette nii, et tunnis räägiksid põhiliselt õpilased.

Kadri Viires: Saksamaal märkasime, et õpilastele anti tundides palju eriilmelist iseseisvat tööd, mis nad terveks tunniks tööle rakendas. Lapsed teadsid täpselt, kust nad saavad abi, kust uue ülesande.

Hea mulje jättis, et Neuperlachi koolis algasid kõigi õpetajate tunnid enam-vähem ühtemoodi: lapsed rääkisid endast või valisid oma meeleolule vastava kaardi. Kui lapse tuju ikka väga must oli, ei hakanud õpetaja teda üleliigsega torkima. Samuti püstitasid õpilased iga tunni alguses eesmärgi, kuidas nad tahavad sel päeval töötada: vaikselt, usinalt, kiiresti. Neil oli võimalus ise valida ülesannete vahel ja lahendada neid omas tempos. Tunni lõpus andsid õpilased oma tunnitööle hinnangu.

Väiksemates klassides olid õpetaja küsimused lihtsamad, vanemates keerukamad ja põhjalikumad. Sellised küsimused õpetavad õpilastele ju eneserefleksiooni, valmistavad ette ennastjuhtivat õppijat. Saksa õpilasele paistis see süsteem meeldivat. Eestis on muidugi samuti õpetajaid, kes tunde niimoodi alustavad ja lõpetavad, kuid see ei ole kujunenud üldiseks süsteemiks.

Kairit Seenmaa: Suureks inspiratsiooniks meile oli õpilaste elukutseks ettevalmistav töö ehk ettevõtluse õppepäevad. Neuperlachi koolis olid oma pesumaja, autopesula, aiatööbrigaad, kohvik jne. Õpilased saavad läbi teha kõik tööeluks vajaliku kandideerimisest kuni palgapäevani välja. Ja juhendajad ei ole eriväljaõppega õpetajad, vaid grupid moodustatakse õpetaja erihuvist lähtuvalt. Kehalise kasvatusõpetaja juhendab näiteks õpilaste autopesufirmat. Sellist tööd tahame ka meie tulevikus teha!

Mida on sakslastel meilt õppida?

Maarja Keskpaik: Meie Saksa kolleege üllatas, et Eesti kool on nii autonoomne, et saame ise otsustada, kuidas õpet korraldame. Münchenis on piirid ette antud, kusjuures need on üsna segaselt kirjeldatud. Võttis kolm päeva, enne kui Baierimaa haridussüsteemi üldisemad põhimõtted selgeks saime.

Tõime sakslastele oma kooli põhjal näiteid, kuidas Eesti koolid autonoomiat ära kasutavad. Ristiku kool on ju olnud pikka aega tuntud kui hariduslike erivajadustega laste kool, kuid praegu oleme kaasav kool. See on suur kontseptuaalne muutus. Kui varem olid meil ainult hariduslike erivajadustega laste klassid, siis nüüd on tavaklassid, tõhustatud toega klassid ning eritoega klassid. Tavaklassis õpib kuni 20 õpilast ühes klassiruumis, tõhustatud toega klassis 12 ja eritoega klassis 1–6. Oleme ülelinnalise vastuvõtuga kool, kuid tavaklassidesse tulevad valdavalt piirkonna õpilased. Tänu sellele on meie koolist saamas kogukonnakool.

Selline süsteem on meil kasutusel juba kolmandat aastat, mis tähendab, et tavaklassid on meil esimesest kolmanda klassini. Lastevanemad toovad hea meelega oma lapsi meie tavaklassidesse. Põhjustena märgivad nad, et kool on neile lähedal ja meie klassid ning kool tervikuna on väike. Neile meeldib ka see, et vajadusel saab õpilane minna ühest klassitüübist teise. Kui kellelgi tekib tavaklassis raskusi, saab ta tõhustatud toega klassis uuesti järje peale aidata – me ei pea teda suunama kuhugi kaugel asuvasse erikooli. Kui õpilane on eritoega klassis edukas, saame ta üle viia kas tõhustatud toega klassi või ka tavaklassi. Kui õpilasel on depressioon või muu tõsine probleem, siis saame rakendada üks ühele õpet. Kui õpilane taastub, saame ta suunata selle taseme klassi, mis talle kõige paremini sobib.

Saksa kolleegid on öelnud, et meie süsteem on kiiduväärselt paindlik. Nendel niisugust paindlikkust ei ole.

[Kutseharidus \(https://opleht.ee/category/kutseharidus/\)](https://opleht.ee/category/kutseharidus/)

[Õpetajaharidus \(https://opleht.ee/category/korgharidus/\)](https://opleht.ee/category/korgharidus/)

[Teadus \(https://opleht.ee/category/korgharidus/teadus/\)](https://opleht.ee/category/korgharidus/teadus/)

[Inimene \(https://opleht.ee/category/elu-ja-inimesed/\)](https://opleht.ee/category/elu-ja-inimesed/)

[Päevakorral \(https://opleht.ee/category/paevateema/\)](https://opleht.ee/category/paevateema/)

[Varia \(https://opleht.ee/category/varia/\)](https://opleht.ee/category/varia/)

[Erilehed \(https://opleht.ee/category/erilehed/\)](https://opleht.ee/category/erilehed/)

[Meile kirjutatakse \(https://opleht.ee/category/meile-kirjutatakse/\)](https://opleht.ee/category/meile-kirjutatakse/)

[Sisuturundus \(https://opleht.ee/category/varia/sisuturundus/\)](https://opleht.ee/category/varia/sisuturundus/)

Töökuulutused

[Pakun tööd \(http://opleht.ee/work/\)](http://opleht.ee/work/)

[Otsin tööd \(https://opleht.ee/avaleht/jobseekers/\)](https://opleht.ee/avaleht/jobseekers/)

Küsitlus

Kas Eesti on eestikeelsele haridusele üleminekuks valmis?

Jah.

Ei.

Valmis

[Vaata tulemusi](#)

[Eelmised küsitlused \(http://opleht.ee/kusitluste-arhiiv/\)](http://opleht.ee/kusitluste-arhiiv/)

[\(https://www.oakohv.ee/\)](https://www.oakohv.ee/)

KULTUURI-

[\(https://opleht.ee/category/erilehed/kultuurisundmus/\)](https://opleht.ee/category/erilehed/kultuurisundmus/)

TEADUS-

[\(https://opleht.ee/category/erilehed/teadusharidus/\)](https://opleht.ee/category/erilehed/teadusharidus/)

[\(https://proppen.ee/\)](https://proppen.ee/)

[facebook.com/opetajateleht](https://www.facebook.com/opetajateleht) <https://www.facebook.com/opetajateleht>

**ÕPETAJATE LEHE
ARTIKLID**

[\(https://opleht.ee/category/uldharidus/ukraina-lapsed-eesis/\)](https://opleht.ee/category/uldharidus/ukraina-lapsed-eesis/)

**UKRAINA
LAPSED EESTIS**

**ÕPETAJATE LEHE
MÜÜGIKOHAD**

[\(https://opleht.ee/2019/11/opetajate-lehe-muugikohad-%ef%bb%bf/\)](https://opleht.ee/2019/11/opetajate-lehe-muugikohad-%ef%bb%bf/)

MUUSEUMI-

(<https://opleht.ee/category/erilehed/muuseumiharidus/>)

(<https://opleht.ee/category/erilehed/ettevotlik-kool/>)

(<https://opleht.ee/category/varia/lastekultuur/>)

Copyright © 1996 - 2022 Õpetajate Leht., All Rights Reserved.

[RSS \(Really Simple Syndication\)](https://opleht.ee/feed/custom/) (<https://opleht.ee/feed/custom/>)